

Kaupunginhallitus

26.06.2017

---

Asianro 203/12.01.03/2017

**§ 239****Valtuutettu Vesa Parantaisen ym. valtuutettujen aloite koskien yksinäisten lasten ja nuorten kartoittamista ja toimenpiteiden toteuttamista yksinäisyyden poistamiseksi****Päätöshistoria**

Kaupunginvaltuusto 23.1.2017 18 §

Valtuutettu Vesa Parantainen jätti seuraavan aloitteen:

”Vuoden 2016 viimeisessä kaupunginvaltuuston kokouksessa käsitelimme Sähköisen hyvinvointikertomuksen vuosittaista raportointia.

Raportista kävi ilmi, että noin joka kymmenennellä oppilaalla ei ole ainuttakaan läheistä ystävää. Vaisaaren yläkoulussa on noin 750 oppilasta. Tämä tarkoittaa, että yksinäisten määrä on hälyttävä ja murheellinen n. 75 oppilasta. Emme pidä mahdollisena, että samansuuntaista yksinäisyyttä koetaan myös alakouluissa, joissa oppilaita on noin 1500.

Yksi merkittävä syy yksinäisyyteen saattaisi olla kiusaaminen. Kiusaamisesta on sosiaalisen median, ja erityisesti siellä olevien ryhmien myötä, tullut vaikeasti todennettavaa.

Esitämme, että nämä yksinäiset lapset ja nuoret kartoitetaan ja selvitetään syyt. Raisiolla on merkittävä rooli LAPE-hankkeessa, jonka tavoitteena on edistää lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointia. Hanke on maakunnallinen ja odotamme sieltä saavamme hyviä ja konkreettisia käytäntöjä ja työkaluja. Omana työkaluna tähän työhön meillä on yli hallintokuntarajojen toimiva oppilashuollon ohjausryhmä.

Lisäksi esitämme varhaiskasvatuksen VARKE-työryhmän ottavan tämän seuraavaksi teemakseen.

Yksinäinen, kiusattu tai ei, lapsi tai nuori on paitsi hirvittävä henkilökohtainen tragedia, myös merkittävä yhteiskunnallinen menoera. Valtiontalouden tarkastusvirasto on laskenut vailla työ- tai opiskelupaikkaa olevan nuoren kustantavan yhteiskunnalle n. 30 000€ vuodessa. Eivät kaikki yksinäiset tietenkään jää kotiin, mutta merkittävä riski se on. Lisäksi jos siihen tulee lisäksi syrjäytymistä lieveilmiöineen hintalappu on huomattavasti suurempi.

Valtuustoryhmämme esittää, että Raision oppilashuollon ohjausryhmä kartoittaa yksinäiset lapset ja nuoret sekä ryhtyy toimenpiteisiin vähentääkseen ja poistaakseen yksinäisyyden lasten ja nuorten elämästä Raisiossa.

Kaupunginhallitus

26.06.2017

---

23.1.2017 SDP:n valtuustoryhmä

Vesa Parantainen	Jarmo Rosama
Kimmo Nurmi	Kimmo Kosonen
Sirpa Ek	Raimo Sulonen
Juha Hellsten	Veijo Mikola
Anita Ruusuranta	Janne Laulumaa
Hannele Lehto-Laurila	Jyrki Yrttiaho
Aarre Lehtonen	Eija Nurmi
Kari Hanka	Pekka Närhinen
Kiira Lasarov-Pernaja	Juha Jormanainen”

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 6.2.2017 § 36

”- - -

Kaupunginhallitus lähettää valtuutettu Vesa Parantaisen aloitteen koskien yksinäisten lasten ja nuorten kartoittamista ja toimenpiteiden toteuttamista yksinäisyyden poistamiseksi sosiaali- ja terveyskeskuksen sekä sivistyskeskuksen valmisteltavaksi - - -”

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta 21.6.2017 § 92

”Vs. perhepalvelujen johtaja Hannele Elo-Kuru ja palveluohjaaja Minna Lehtinen:

Kaupunginhallitus on lähettänyt valtuutettu Vesa Parantaisen aloitteen koskien yksinäisten lasten ja nuorten kartoittamista ja toimenpiteiden toteuttamista yksinäisyyden poistamiseksi sosiaali- ja terveyskeskuksen sekä sivistyskeskuksen valmisteltavaksi.

Sosiaali- ja terveyskeskus esittää vastauksessaan seuraavaa:

Yksinäisyys on koko Suomessa huolta herättävä, kasvava ilmiö. Yliopistotutkija Niina Junttilan mukaan yksinäisyystutkijoiden tavoite on saada ilmiö julkiseen keskusteluun. Pitkään on kuviteltu, että yksinäisyys alkaa vaivata lapsia vasta koulussa, mutta sama ilmiö on näkyvissä myös päiväkodeissa. Yksinäisyys kulkee ihmisen mukana pahimmillaan koko elämän. Niina Junttilan uusimmassa teoksessa ”Kavereita nolla” todetaan, että yksinäisyyttä torjutaan parhaiten esim. tukemalla koulujen kerhotoimintaa, aamu- ja iltapäiväkerhoja, pieniä koululuokkia sekä yksinäisiä äitejä neuvolassa. Yksi tärkeimmistä tavoitteista on katkaista yksinäisyyden periytyminen.

Raision perhepalvelut on kehittänyt yhdessä muiden kaupungin toimijoiden sekä Raision seurakunnan ja järjestöjen kanssa vapaaehtoistyötä, jonka yhtenä tavoitteena on yksinäisyyden ennaltaehkäisy ja poistaminen. Esim. Manerheimin Lastensuojeluliiton kylämummi ja -vaaritoiminnan kautta on ollut mahdollista saada yksittäiselle lapselle tai yksinhuoltajaäidille ”varamummi tai -vaari”. Eri järjestöjen toteuttama tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta tarjoaa monelle lapselle mahdollisuuden kodin ulkopuolisen aikuisen tukeen ja sosiaaliin vuorovaikutussuhteisiin. Perhekeskus Satelliitti on yhdessä perhepalvelujen, sivistyspalvelujen ja MLL:n kanssa toteutettu palvelu, jonka tarkoituksena on tarjota pikkulapsiperheille tukea ja toimintaa.

Perhepalvelujen ja sivistyspalvelujen kerho- ja ryhmätoiminnalla pyritään tukemaan yksinäisiä ja syrjään vetäytyviä lapsia. Esim. kesäkerho, herrasmieskerho ja sosiaalisten taitojen ryhmä ovat keskusten yhteisvoimin toteuttamia toimintoja. Mainittakoon, että sosiaalisten taitojen ryhmäohjaajia on koulutettu sekä perhepalveluista että sivistyspalveluista. Perhepalvelut tarjoaa lapsille ja nuorille myös yksilöllistä läksyvalmennusta sekä opiskelijoiden että vapaaehtoisten tuottamana palveluna.

Perhepalvelujen työntekijöiden toimintatapa on jalkautua lasten ja nuorten kasvuympäristöihin. Erityisesti koulujen psykiatriset sairaanhoitajat, palveluohjaaja ja perhetyöntekijät tapaavat paljon lapsia ja perheitä päiväkodeissa ja kouluilla ja pystyvät näin kartoittamaan lapsen ja perheen tilanteen hyvissä ajoin ennen kriisiytymistä ja tarjoamaan tarvittavaa apua. Yhtenä hyväksi todettuna menetelmänä Raisiossa on otettu käyttöön Lapset puheeksi- menetelmä, johon koulutetaan sosiaali- ja terveystyöntekijöiden sekä sivistyspalvelujen työntekijöitä. Tällä menetelmällä pystytään hyvin kartoittamaan ja löytämään yhteinen ymmärrys lapsesta ja perheen tilanteesta.

Perhepalvelujen Pyydä apua -napin kautta avun pyyntö on tehty mahdollisimman helpoksi. Tätä kautta on yhteydenottoja viikoittain ja näiden yhteydenottojen joukossa on ollut esim. yksinäiseksi itsensä kokevia nuoria ja perheitä.

Uutena ryhmätoimintana on suunnitelmissa KOTA ry:n kanssa yksinäisille ja syrjäänvetäytyville 5-luokkalaisille suunnattu toiminnallinen ryhmätoiminta. KOTA ry on hakemassa hankerahoitusta STEA:lta vuosille 2018 – 2021. Hankkeessa on mukana Raision lisäksi myös Turku.

Perhepalvelut näkee lasten ja perheiden yksinäisyyden todellisena ongelmana, johon yhdessä kaupungin toimijoiden, seurakunnan ja järjestöjen kanssa pystytään vaikuttamaan ja kehittämään erilaisia yksinäisyyttä helpottavia toimia.

Kaupunginhallitus

26.06.2017

---

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveystoimintajärjestelmän lautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle edellä olevan valmistelun mukaisen vastauksen valtuutettu Parantamisen tekemään valtuustoaloitteeseen.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Sosiaali- ja terveystoimintajärjestelmän lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti."

Sivistyslautakunta 21.6.2017 § 77

"Rehtori Heli Kivelä, koulupsykologit Tuija Elomäki, Suvi Hakomaa ja Mirka Hynninen 8.6.2017:

Oppimiskeskustelut ovat osa oppilaan arviointia. Nämä keskustelut pidetään vuosittain marraskuun ja helmikuun välisenä aikana ja paikalla niissä ovat oppilaan ja opettajan lisäksi myös huoltajat. Keskustelussa käydään läpi oppimisen lisäksi myös oppilaan kokonaishyvinvointiin liittyviä aiheita kuten kaverisuhteita koulussa. Oppimiskeskusteluissa sekä oppilaalla että huoltajalla on mahdollisuus tuoda esiin huolensa oppilaan yksinäisyyteen tai muuhun asiaan liittyen. Kouluilla on käynnistetty vuosittain ns. kaverikerhoja, jotka on tarkoitettu lujittamaan oppilaiden sosiaalisia taitoja kuten kaveritaitoja. Yksinäisiksi itsensä kokevia lapsia on kutsuttu mukaan kaverikerhojen toimintaan. Alakouluissa HYR-ryhmä eli koulun hyvinvointiryhmä on myös ottanut kantaa kaveriasioihin ja pyrkinyt luomaan koululle ilmapiiriä, joka tukee kaverisuhteita ja vastustaa kiusaamista. Näissä ryhmissä on käsitelty KiVa-kouluteemoja ja tutustuttu kouluissa tehtyihin kiusaamiskyselyihin. HYR-ryhmässä ovat mukana koulun aikuisten ja oppilaiden lisäksi myös vanhempien edustajia.

Oppilashuoltohenkilöstö, koulupsykologit ja -kuraattorit sekä kouluterveydenhoitajat ja -lääkärit, tapaavat oppilaita ja vanhempia kouluilla. Tapaamisissa keskustellaan lähes poikkeuksetta myös lasten kaverisuhteista. Kouluterveydenhoitaja tapaa kaikki lapset vuosittain ja näissä tarkastuksissa käsitellään myös kaverisuhteasioita. Tarvittaessa lapset ja nuoret ohjataan sopiviin palveluihin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (mm. järjestöjen toteuttama tukihenkilötoiminta tai sosiaalisten taitojen ryhmät). Kunnassa on kuluneen lukuvuoden aikana lisätty resurssia palkkaamalla koulupsykologi nuorille sekä kuraattori alakouluihin. Tarve palveluihin on ollut huomattava. Lisäresurssi on mahdollistanut myös erilaisten viikoittain kokoontuvien ryhmien vetämisen. Raision lukiolla on alettu järjestää joka lukuvuosi yhteistyössä Linkki-toiminnan kanssa Rennox-ryhmää, joka on stressinhallinta- ja hyvinvointiryhmä nuorille. Ryhmässä käsitellään mm. stressiin, jännittämiseen ja itsetuntemukseen liittyviä asioita, ja siellä on mahdollisuus tutustua muihin samassa tilanteessa oleviin nuoriin ja saada vertaistukea. Ryhmässä käsitellään ihmissuhteisiin liittyviä teemoja, ja yksi ryhmään ohjaamisen/hakeutumisen peruste

on uusien kaverisuhteiden luominen. Jatkossa Rennox-ryhmä on tarkoitus järjestää sekä syys- että kevätlukukaudella. Sitten kun ammatilliseen opetukseen saadaan oma koulupsykologi, voi Rennox-toimintaa laajentaa myös Rasekon opiskelijoille. Myös muita hyvinvointia, jaksamista ja kaverisuhteiden muodostamista tukevia ryhmiä (esim. jännittäjä- tai mielialataidot-ryhmä) voisi suunnitella jatkossa tarjottavaksi yhdessä sekä Raision lukion että Rasekon opiskelijoille.

Suunnitelmissa on jatkaa erilaista ryhmätoimintaa osin yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa (sosiaalisten taitojen ryhmä, Rennox, tunnetaitojen ryhmät), jotka voivat vaikuttaa positiivisesti myös lapsen ja nuoren kaverisuhteisiin.

Koulujen monenlainen kerhotoiminta tukee osaltaan myös lasten kaverisuhteita ja ehkäisee yksinäisyyttä. Iltapäiväkerho toiminta siirtyy kaupungin omaksi toiminnaksi syksyllä 2017 jatkuen lähes entisenlaisena tarjoten 1.-2. luokkalaisille toimintaa iltapäiviin.

**Päätösehdotus**

Rehtori Leena Laakso

Sivistyslautakunta päättää

antaa kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle yllä olevan vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

**Päätös**

Sivistyslautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.”

**Päätösehdotus**

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää

- merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedokseen ja
- saattaa sen valtuuston tietoon ja esittää valtuustolle, että se toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi.

**Päätös**

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

